

іграми, в основному рольовими, проведеними на заключному етапі навчання іноземній мові, що на наш погляд недостатньо.

За останні роки було проведено більше роботи з покращення викладання іноземних мов у навчальних закладах різного типу. Збільшується кількість методичних досліджень, проведених на матеріалі вузів мовних спеціальностей. Ведуться пошуки більш ефективних методів навчання. Пропонується конкретний матеріал, опис прийомів роботи й організації діяльності студентів по засвоєнню або формуванню мовних умінь і навичок.

Зараз головною метою визначається практичне оволодіння іноземною мовою як засобом спілкування. Формування позитивних мотивів навчання може істотно підвищити ефективність навчання за рахунок активізації загальнофункціональних психічних механізмів мислення, пам'яті, імовірнісного прогнозування. При цьому розвиток мотивів повинен здійснюватися систематично й цілеспрямовано з урахуванням всіх характеристик цієї діяльності й всіх її компонентів.

Таким чином, в умовах розширення міжнародних зв'язків і потреби суспільства у фахівцях, що володіють іноземною мовою в сфері професійної комунікації, постає завдання пошуку, розробки й впровадження методів, що інтенсифікують процес навчання іноземним мовам, що активізують пізнавальну діяльність студентів вузу. У зв'язку із цим необхідно розробити технології ігрової діяльності, спрямованої на активізацію процесу формування навичок іншомовної комунікації як одного з компонентів професійної підготовки майбутнього фахівця в сфері економіки.

Насипайко Д.С., к.е.н., ст. викл., Резніченко О.О., викл.
Кіровоградський національний технічний університет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Забезпечення ефективної діяльності підприємств та підвищення їх конкурентоспроможності є однією з важливих економічних проблем регіону. Особливе значення має динаміка та рівень соціальних параметрів як вимірників соціального прогресу, що оцінюють його ступінь та формують завдання щодо забезпечення суспільного прогресу та вимірюють ефективність проведених заходів. При цьому соціальні параметри мають не тільки вимірююче, а й оцінююче значення. У системі параметрів виділяються високі, середні й низькі з різним ступенем диференціації діапазону. До мікросоціальних параметрів слід віднести: вартість витрат підприємства з відновлення його людського капіталу, а саме: підвищення кваліфікації вже

прийнятих працівників; медичне обстеження; оплата лікарняних; витрати по охороні праці; добровільне медичне страхування, оплачене підприємством; оплата медичних і інших соціальних послуг за працівника; благодійна допомога соціальним інститутам тощо; параметри, які характеризують трудову сферу — робочий день, оплату праці, її безпеку. Тому актуальним є вирішення проблеми активізації діяльності малого бізнесу, якому властивий внутрішній потенціал розвитку, спроможність до адаптації в несприятливих умовах, і відтак його значення у подоланні наслідків світової фінансово-економічної кризи, підвищенні ефективності економіки, вирішенні соціальних проблем важко переоцінити.

Вагомий внесок у вивчення теоретико-прикладних аспектів ефективного функціонування підприємств, відновлення їх людського капіталу зробили такі відомі вітчизняні вчені, як: О. Амоша, С. Бандур, В. Близнюк, Д. Богиня, О. Бородіна, С. Вовканич, І. Гнибіденко, Н. Голікова, О. Грішнова, Б. Данилишин, М. Долішній, Т. Заяць, С. Злупко, А. Колот, В. Куценко, О. Левченко, Е. Лібанова, О. Макарова, О. Новикова, В. Онікієнко, І. Петрова, У. Садова, Л. Семів, М. Семикіна, Н. Ушенко, Л. Шаульська та інші.

Метою статті є наукове обґрунтування сучасного стану розвитку малих підприємств.

Інноваційна реструктуризація великих і середніх підприємств супроводжуються вивільненням персоналу, і саме малий бізнес спроможний абсорбувати значне число безробітних, створити нові робочі місця, знизити напругу на ринку праці, та стабілізувати регіональні спільноти, надати шанси шляхи для обирання видів трудової діяльності на користь власного та суспільного добробуту, реалізуючи власні трудові здібності, навички.

Однак чинна державна політика не сприяє повній реалізації функцій малого бізнесу внаслідок вади та проблеми інституціонального забезпечення. Тому трансформаційні зрушення на ринку праці не призвели до формування бажаних параметрів малого та середнього підприємництва, про що свідчать його стан та тенденції розвитку (табл. 1).

Питома вага малих підприємств у загальному обсязі реалізованої продукції досягла у 2010 р. лише 14,2%, що значно менше, ніж у країнах ЄС, до того ж у 2009-2010 рр. ця частка зменшилася на 2,5 в.п., а питома вага у загальній кількості підприємств України у 2010 р. — 92,9%, хоча відповідно до стандартів ЄС останній параметр повинен становити більше 99% загальної кількості підприємств країни як одна з умов для вступу до ЄС.

Основні показники розвитку малих підприємств

Роки	Кількість малих підприємств у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць	Кількість найманих працівників (штатні та позаштатні працівники) на малих підприємствах, тис. осіб	Частка найманих працівників на малих підприємствах у загальній кількості найманих працівників на підприємствах – суб'єктах підприємництва	Частка малих підприємств у загальному обсязі реалізованої продукції, робіт, послуг
2000	44	1709,8	15,1	8,1
2001	48	1807,6	17,1	7,1
2002	53	1918,5	18,9	6,7
2003	57	2034,2	20,9	6,6
2004	60	1928,0	20,2	5,3
2005	63	1834,2	19,6	5,5
2006	72	2158,5	23,5	18,8
2007	76	2154,3	23,7	18,1
2008	72	2156,8	24,3	16,3
2009	75	2067,8	26,0	16,7
2010	63	1992,5	26,3	14,2

Примітка. Складено за матеріалами Державного комітету статистики України. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Суттєве відставання української економіки і за кількістю малих підприємств на тисячу населення, причому не лише від розвинених країн, а й від країн з перехідною економікою. Так, в Україні цей показник у 2006-2010 рр. тримається на позначці 6,3-7,6 одиниць на тисячу осіб населення проти 74 – в США, 68 – в Італії, 49 – Японії, 35 – у Франції. Хоча, можливо, з урахуванням тіньової зайнятості та середнього бізнесу ці параметри наберуть більш привабливого з позиції обсягів господарської діяльності вигляду. Є незадовільною з позицій інноваційного типу ефективності перетворень на ринку праці і структура малого бізнесу за видами економічної діяльності, в якій домінує торговельно-посередницька діяльність та інші, найпривабливіші щодо можливості швидкого отримання значних доходів, види: медичні послуги, громадське харчування, юридична практика, транспортне обслуговування.

Принагідно зазначити, що при проведенні ринкової реструктуризації суб'єктів господарювання на низці підприємств з тим, щоб скоротити витрати підприємств, нові власники передавали на баланс місцевих адміністрацій суб'єкти соціальної інфраструктури – дитячі садки, заводські поліклініки, профілакторії як такі, що не приносять прибутку (яскравий приклад – повторна приватизація комбінату „Криворіжсталь”, перед якою було передано на баланс міста

усі об'єкти соціальної інфраструктури, які входили до власності зазначеного підприємства). Це не сприяло підтриманню в належному стані здоров'я персоналу, подоланню чи скороченню професійної захворюваності і відповідним чином позначилося статистичними показниками. У сукупності зазначене свідчить про необхідність зростання інвестицій не лише у накопичення професійних знань, але й збереження здоров'я.

Виникнення обмежень і загроз щодо відтворення людського капіталу підприємств пов'язано з такими чинниками: зростанням рівня структурного безробіття, повільними темпами переорієнтації промисловості на виробництво високотехнологічної продукції та предметів споживання; незадовільним екологічним станом середовища відтворення людського капіталу, значними перешкодами на шляху розвитку підприємництва, недосконалістю податкового та пенсійного законодавства; неспроможністю значної частини населення створювати робочі місця для самостійної зайнятості.

В Кіровоградській області великі промислові підприємства останнім часом або не працюють, або характеризуються низькою якістю роботи, скороченням темпів виробництва. Суттєвою проблемою є те, що робота Кіровоградської служби зайнятості не відповідає вимогам сьогодення. У січні-листопаді 2011 р. послугами обласної служби зайнятості скористалися 54,1 тис. незайнятих мешканців області, що на 3,7% більше, ніж у 2010 р. Це пояснюється тим, що на підприємствах відбувається процес звільнення працівників, закриття підприємницької діяльності, звільнення працівників у фізичних осіб-підприємців.

Недостатньо реалізовані перспективи самозайнятості населення та малого підприємництва у широкому спектрі видів економічної діяльності дають підстави зробити висновок щодо керованості перебігу подій на ринках праці регіонів та поступового зменшення диспропорцій зайнятості й упередження можливих соціальних загроз. Це дає змогу дійти висновків про наявність значних незадіяних ресурсів модернізаційних зрушень сфери реалізації людського капіталу – ринку праці, котрі слід залучити нині, в роки відновлення економічного зростання.

Література

1. Соціальний розвиток України: сучасні трансформації та перспективи / [Бандур С. І., Заяць Т. А., Куценко В. І. та ін.] ; за заг. ред. Б. М. Данилишина. — 2-ге вид. доповн. і перероб. — РВПС України НАН України. — Черкаси : Брама-Україна, 2006. — 620 с.
2. Статистичний щорічник України за 2010 рік. — К.: Август Трейд, 2011. - 560 с.